

РЕЙ БРЕДЪРИ СЛУЧАЙНО ДА ЗАСПИШ

Превод от английски: Лидия Цекова-Маринова, 1985

chitanka.info

СЛУЧАЙНО ДА ЗАСПИШ [0]

Никой не желае смъртта и никой не я очаква. Нещо се обърква, ракетата се накланя в пространството, астероид изскача отнейде, непрогледен мрак, раздвижване, ръцете скриват очите, яростен тласък назад от реактивната струя в предните двигатели, сблъсъка.

Тъмнината. В тъмнината — безумна болка. И в тази болка — кошмарът.

Той не беше в безсъзнание.

— Име? — питаха невидими гласове.

— Сейл — отвърщаше той, а главата му се въртеше и му се гадеше. — Ленард Сейл.

— Професия? — викаха гласовете.

— Космонавт! — извикваше той в отговор, сам сред този мрак.

— Добре дошъл — казаха гласовете — Добре дошъл, добре дошъл.

И се загубиха.

Той се изправи сред развалините на своя кораб, полегнал като надиплена, парцалива одежда около него.

Слънцето изгря и настъпи утро.

Сейл изкърти вратата и се прав и задъхан. Късмет. Абсолютен късмет. Костюмът му бе незасегнат; кислородът — годен. Няколкоминутна справка и той разбра, че има запаси от кислород и храна за два месеца. Чудесно! А това... той затършува из развалините. Чудо на чудесата! Радиопредавателят бе напълно здрав.

Той натрака съобщението на предавателя.

„Разбит върху астероид 787. Сейл. Помощ. Сейл.
Помощ.“

Изминаха няколко минути, отговорът дойде:

„Ало, Сейл. Тук Адамс, летище Марс. Изпращам спасителен кораб «Логаритъм». Пристига астероид 787 шест дни. Дръж се.“

Сейл затанцува.

Толкова просто било. Претърпяваш злополука. Имаш храна. Викаш помощ по радиото. Помощта пристига.

— Voalà! — извика той.

Слънцето се издигна високо и стана топло. Не изпитваше страх от смъртта. Шестте дена изобщо нямаше да ги усети. Ще яде, ще чете, ще спи. Огледа се наоколо. Няма опасни животни; запасът от кислород е достатъчен. Какво повече би могъл да желае човек? Боб и бекон, беше отговорът. Той докосна механизма върху шлема си, който изстреля храна в устата му.

След закуска запали цигара и бавно, поемайки дълбоко дима, го издухваше навън през специалната тръба на шлема си. Кимна доволно. Какъв живот! Нямаше и драскотина по себе си. Късмет, истински късмет!

Главата му клюмна.

„Да поспя“ — помисли си той.

„Добра идея. Да си подремна малко... Спокойно, имаш достатъчно време за сън. Цели шест дълги, разкошни дни в безделие и размисли. В сън.“

Той се излегна, пхна ръка под главата си и затвори очи.

Безумието се върна, за да го завладее отново. Гласовете нашепваха.

„Спи, да, спи — повтаряха те. — О, спи, спи.“

Той отвори очи. Гласовете замлъкнаха. Всичко бе нормално. Той вдигна рамене. Затвори бавно, колебливо очи. Намести дългото си тяло.

„Иииииииииии“ — напяваха гласовете отдалеч.

„Аааааааааах“ — напяваха гласовете.

„Спи, спи, спи, спи, спи“ — напяваха гласовете.

„Умри, умри, умри, умри, умри“ — напяваха гласовете.

„Оооооооооооо“ — викаха гласовете.

„Ммммммммммммммммммммммм“ — като че ли пчела забръмча в мозъка му.

Той седна, разтърси глава. Примига към разбития кораб. Твърд метал. Усети коравата скала под пръстите си. Видя слънцето, грейнало в синьото небе.

„Да се опитаме да поспим по гръб“ — помисли си той.

Намести се, този път по гръб. Часовникът цъкаше на ръката му. Кръвта пламтеше във вените му.

„Спи, спи, спи, спи, спи“ — напяваха гласовете.

„Аааааааааааааа“ — напяваха гласовете.

„Умри, умри, умри, умри, умри. Спи, спи, умри, спи, умри, спи, умри! Оооооох. Аааааах. Иииииииииииии!“

Кръвта бучеше в ушите му. Воят на вятъра се усилваше.

„Мой, мой — обади се някакъв глас. — Мой, мой, той е мой; той е мой!“

„Не, мой, мой — каза друг глас. — Не, мой, мой, той е мой!“

„Не, наш, наш — пропяха десет гласа. — Наш, наш, той е наш!“

Пръстите му трепнаха. По челюстите му премина спазъм. Клепачите му конвулсивно затрепкаха.

„Най-последно, най-последно — пропя високо някакъв глас. — Сега, сега. Всичкото това време, очакването. Свърши, свърши — напяваше високият глас. — Свърши, свърши, най-последно!“

Като че ли се намираще под водата. Зелени песни, зелени видения, зелено време. Бълбукащи гласове, удавени в морските дълбини по време на прилива. Далечни хорове напяват неразбираеми припеви. Ленард Сейл се размърда в агония.

„Мой, мой“ — извика един силен глас.

„Мой, мой!“ — изпищя друг.

„Наш, наш“ — пищеше хорът.

Дрънченето на метал, звън от саби, сблъсъкът, битката, сражението, войната. Всичко това изригна изведнъж и безмилостно раздираше мозъка му.

„Иииииииииии!“

Той скочи на крака с вик. Пейзажът се стопи и заплува пред очите му.

Някакъв глас каза:

— Аз съм Тайл от Раталар. Достойният Тайл, Тайл от Кървавата могила и Барабана на смъртта. Тайл от Раталар, Палачът на хора!

Обади се друг:

— Аз съм Айор от Уендило, Мъдрият Айор, страшилище за неверниците!

Хорът припяваше:

— А ние — воините, ние — стоманата... воините, алената, шурнала по земята кръв, алената, димяща на слънцето кръв...

Ленард Сейл се олюля под този товар.

— Вървете си! — извика той. — Оставете ме, за бога, оставете ме!

„Иииииии“ — чу се силният звън от сблъсъка на гореща стомана.

Тишина.

Той стоеше, облян целият в гореща пот. Трепереше така силно, че не можеше да стои прав.

„Полудял съм, помисли си той. Съвсем полудял. Направо за лудницата. Луд!“

Той рязко отвори торбата с храна, направи нещо с едно пакетче. Кафето бе готово само след миг. Жадно го погълна през тръбата на шлема си. Потрепера. Пое дълбоко въздуха.

„Да поразсъдим спокойно сега — помисли си той, като се отпусна тежко на земята. Кафето бе изгорило езика му. — В рода ни няма случай на лудост от двеста години насам. Всички са здрави, уравновесени. Няма причина за лудост сега. Шок? Глупости. Никакъв шок. Ще бъда спасен след шест дни. Какъв шок в такъв случай. Няма никаква опасност. Това е един обикновен астероид. Обикновено, обикновено, обикновено място. Няма причина за лудост. Аз съм с всичкия си.“

„О!“ — извика някакъв тих, металически глас вътре в него. Като ехо. Загльхна.

— Да — извика той, като удряше юмруци един в друг. — С всичкия си!

„Хахахахахаха“ — загльхващ смях отнейде.

Той рязко се обърна.

— Ще млъкнеш ли... ти! — извика той.

— Не сме казвали нищо — обадиха се планините.

— Не сме казвали нищо — повтаряха небесата.

— Не сме казвали нищо — повтаряха останките от кораба.

— Добре тогава — каза той, олюлявайки се. — Ще се погрижа да е така.

Всичко бе нормално.

Камъните се нагорещяваха. Небето бе огромно и навъсено. Той погледна пръстите си и видя как слънцето огрява всяко черно косъмче по тях. Погледна обувките си и праха по тях. Внезапно се почувствува много щастлив, защото взе решение.

„Няма да спя, помисли си той. Имам кошмари, така че защо да спя. Ето го изхода.“

Състави си план. От девет часа сутринта, което значеше от тази минута нататък, до дванадесет ще се разхожда и ще разгледа астероида. Ще записва в бележник с жълт молив всичко, което види. После ще седне и ще отвори консерва сардини с олио и от намазания с масло замразен хляб и ще ги пъкне през отвора на шлема си. От дванадесет и половина до четири ще прочете девет глави от „Война и мир“. Той взе книгата от разбития кораб и я остави там, където покъсно би могъл да я намери лесно. Имаше и томче с поезията на Т. С. Елиът. Това е хубаво.

Вечерята ще бъде в пет и половина, а после от шест до десет ще слуша предаването от Земята. Двама посредствени комедианти щяха да разкажат някой анекдот, някой посредствен певец щеше да изпее няколко песни, после — последните новини и в края на предаването, в полунощ — националния химн на Обединените нации.

А след това?

Почувствува се зле.

„Ще си реда пасианси до сутринта, помисли си той. Ще седя, ще пия горещо черно кафе и ще си реда пасианси, без да хитрувам, до изгрев-слънце.“

„Хо, хо“ — помисли си той.

— Какво каза? — попита се гласно.

— Казах: „Ха, ха“ — отвърна си. — По някое време ще трябва да заспиш.

— Напълно буден съм — промълви той.

— Лъжец! — възрази сам, а разговорът го забавляваше.

— Чувствувам се чудесно — настоя той.

— Лицемер — отвърна си.

— Не се боя от нощта, съня или каквото и да било — рече той.

— Много забавно — произнесе пак.

Почувствува се зле. Прииска му се да поспи. А фактът, че се боеше от съня, го караше още по-силно да желае да си легне, да затвори очи и да се сгуши.

— Удобно и приятно, а? — попита подигравателният му цензор.

— Просто ще се поразходя, ще поразгледам скалите и геоложките образувания и ще си мисля колко е хубаво, че съм жив — каза той.

— Я гледай! — извика цензорът. — Уилям Сароян!

„Ще караш така — помисли си той, — може би един ден, може би една нощ, но какво ще кажеш за следващата нощ и за последващата, и другата след нея? Можеш ли да останеш буден през всичкото това време, през всичките шест нощи? Докато пристигне спасителният кораб? Способен ли си на толкова, имаш ли толкова сили?“

Отговорът беше „не“.

„От какво се боиш? Не зная. Тези гласове. Тези звуци. Но те не могат да ти направят нищо, нали?“

„Биха могли. Все някога ще трябва да се изправиш пред тях. Трябва ли? Готви се за това, старче. Не губи кураж и без глупости.“

Той седна на твърдата земя. Почувствува, че ще заплаче. Почувствува се така, сякаш животът бе свършил и той навлиза в нова, непозната територия. Бе такъв измамлив ден, слънцето припичаше; физически той се чувствуваше добре, годен за всичко; в ден като този човек би могъл да лови риба, да бере цветя, да целува някоя жена и куп други приятни неща. Но в такъв един прекрасен ден какво получаваше той?

Смърт.

Е, едва ли точно *това*.

Смърт, настоя той.

Легна и затвори очи. Бе уморен от цялата тая каша.

„Е, добре — помисли си той, — ако ти си смъртта, ела ме вземи. Искам да знам за какво са всички тия глупости.“

Смъртта дойде.

„Иииииииииии“ — обади се някакъв глас.

— Да, знам — рече Ленард Сейл, легнал там. — Е, и какво още?

„Аааааааааааааааа“ — произнесе един глас.

— И това знам — каза Ленард Сейл раздражено.

Обзе го хлад. Устата му зина отворена.

— Аз съм Тайл от Раталар, Палачът на хора!

— Аз съм Айор от Уендило, Страшилище за неверниците!

— Какво е това място? — попита Ленард Сейл, опитвайки се да надвие ужаса.

— Някога — могъща планета! — отвърна Тайл от Раталар.

— Някога — земя на сражения! — отвърна Айор от Уендило.

— Сега е мъртва — каза Тайл.

— Замлъкнала — каза Айор.

— Докато не пристигна *ти* — поясни Тайл.

— За да ни дадеш живот отново — прибави Айор.

— Вие сте мъртви — настоя Ленард Сейл и цялото му същество се гърчеше. — Вие сте само призраци.

— Ние живеем чрез теб.

— И се сражаваме чрез *теб*!

— Значи така било — помисли си Ленард Сейл. — Аз трябва да съм бойно поле, така ли? Вие приятели ли сте?

— Врагове! — извика Айор.

— Заклети врагове! — извика Тайл.

Ленард се усмихна широко. Почувствува се отвратен.

— Откога чакате? — поиска да разбере той.

— Откога е *времето*? Десет хиляди години? Може би. Десет милиона години? Може би.

— Какво представлявате вие? Мисли, духове, призраци?

— Всичко това и нещо повече.

— Разум?

— Именно.

— Как сте оцелели?

„Иииииииии“ — пропя хорът отдалеч.

„Аааааааааа“ — пропя още една армия в очакване на битката.

— Някога това бе плодородна земя, богата планета. Съществуваха две нации, могъщи нации, предвождани от двама могъщи владетели. Аз, Айор. И той — този, който се нарича Тайл. Планетата бе в упадък и отстъпи пред небитието. Народите и армиите гинеха в една велика война, която продължи пет хиляди години. Ние живеехме дълго, любехме дълго, пиехме много, спяхме по много, сражавахме се много. А когато планетата умря, нашите тела изсъхнаха и само във времето и с много вещица оцеляхме.

— Оцеляхте — чудеше се Ленард Сейл. — Но от вас не е останало нищо!

— *Разума* ни, жалки човече, *разума* ни! Какво означава едно тяло без разум?

— Какво представлява разумът без *тяло*! — изсмя се Ленард Сейл. — Тук съм прав! Признайте, че съм *прав*?

— Истина е — обади се един безмилостен глас. — Едното е ненужно без другото. Но оцеляването си е оцеляване, макар и неодушевено. Умовете на нашите нации чрез вещица или пък по чудо оцеляха.

— Но без възприятия, без очи, уши, без осезание, обоняние и всичко останало?

— Без всичко това, да. Ние бяхме духове. Дълго време. До днес.

„А сега аз съм тук“ — помисли си Ленард Сейл.

— Ти си тук — повтори гласът. — За да дадеш реалност на нашите души. За да ни дадеш тялото, от което се нуждаем.

„Аз съм само един“ — помисли си Сейл.

— Няма значение, ще ни свършиш работа.

— Аз съм свободен човек — помисли си Сейл. — Опълчвам се срещу това натрапничество.

— Той се опълчвал срещу нашето натрапничество! Чу ли го, Айор? Той се опълчва!

— Като че ли има право да се опълчва!

— Внимавайте — предупреди Сейл. — Ще отворя очи и вие ще изчезнете, привидения! Ще се събудя и ще разтъркам очи — вас няма да ви има!

Той скочи с рев, обезумял. Затича през пустинята. Тичаше, тичаше безспир.

Седна и заплака. Рида, докато го заболяха дробовете. Плака продължително, здравата. Сълзи се стичаха по бузите му.

— Господи, господи, помогни ми, о, господи, помогни ми! — повтаряше той.

Всичко отново бе станало нормално.

Беше четири часът следобяд. Скалите бяха нажежени от слънцето. След известно време успя да си приготви няколко горещи бисквити, които изяде с конфитюр от ягоди.

— Поне знам на какво съм попаднал — каза си той. — О, господи, какъв свят! Какъв невинен наглед свят, а какво чудовище е в действителност. Добре е, че никой никога не го е проучвал. Или *са* го проучвали?

Той поклати изтръпналата си от болка глава.

— Жалко за онези, които са се разбили тук по-рано, ако някога това се е случвало. Топло слънце, твърди скали, никакъв признак на враждебност.

Докато затвориш очи и се унесеш.

И мракът, гласовете, безумието и смъртта нахлуеха с тихи стъпки.

— Но сега ми е добре — заяви той самоуверено. — Погледни.

Той опъна ръката си. С върховно усилие на волята, тя вече не трепереше.

— Ще ви покажа кой, по дяволите, е владетелят тук — обяви той на невинното небе. — Аз!

Той се потупа в гърдите.

Само като си помислиш, че *мисълта* е могла да живее толкова дълго! Милион години може би всичките тези мисли за смърт, размирици и завоевания, които се носят в чистия наглед, но отровен въздух на планетата, в очакване някой жив човек да им осигури канал, по който те биха могли да потекат отново с всичката своя отровна мощ.

Сега, когато се чувствуваше по-добре, всичко му изглеждаше глупаво.

„Това, което трябва да направя, помисли си той, е да остана буден шест нощи. Така няма да ме безпокоят. Когато съм буден, аз имам надмощие. По-силен съм от тези побъркани монарси и техните глупави

племена, препасали саби, повлекли щитове, надули рогове. Ще стоя буден.“

„Но ще можеш ли, чудеше се той. Цели шест ноци? Буден?“

Има кафе и лекарства, книги и карти.

„Но сега съм уморен, толкова уморен, помисли си той. Ще мога ли да издържа?“

„Е, ако не мога... остава револверът.“

Къде ли ще се озоват тези глупави монарси, ако им пуснеш куршум на сцената. Целият свят е една сцена. Не *ти*, Ленард Сейл, си тази малка сцена. А те, действащите лица. И какво ли би станало, ако стреляш в кулисите и изпокъсаш декорите, повредиш завесите, унищожиш репликите! И направиш на пух и прах сцената, актьорите, всичко, ако не са внимателни!

Най-напред ще трябва отново да се свърже чрез преподавателя с летище Марс. Ако има възможност да ускорят пристигането на спасителния кораб, тогава може би ще успее да издържи. Във всеки случай трябва да ги предупреди каква е тази планета, това така невинно наглед местенце на кошмари и трескави видения...

В продължение на минута той почуква по клавиша на радиопредавателя. Стисна зъби. Предавателят бе замлъкнал.

Той бе предал повика за спасение, бе приел отговора и после бе онемял завинаги.

„Истинска ирония на съдбата“ — помисли си той.

Оставаше му да направи само едно. Да си състави план.

Така и постъпи. Взе един жълт молив и нахвърли своя шестдневен план за спасение.

„Довечера, написа той, да прочета още шест глави от «Война и мир». В четири сутринта едно горещо силно кафе. В четири и петнадесет да взема картите от торбата и да наредя десет пасианса. Това ще продължи до шест и тридесет и тогава — още кафе. В седем часа — слушам ранната утринна програма от Земята, ако радиоприемникът изобщо работи. А работи ли?“

Той изпробва радиоприемника. Беше замлъкнал.

„Е, написа той, от седем до осем ще изпея всички песни, които си спомням, ще се позабавлявам сам. От осем до девет ще мисля за Хелън Кинг. Ще си спомня Хелън. Май по-добре е да мисля за Хелън още сега.“

Отбеляза това с молива си.

Останалите дни бяха записани с подробности до минути.

Провери чантата с медикаментите. Имаше няколко опаковки с таблетки против сън. По една таблетка на час през тези шест дни. Почувствува се съвсем сигурен.

— Ще изиграя злите ви души, Айор, Тайл!

Той глътна една от таблетките против сън с глътка вряло кафе.

Е, с едно или друго, Толстой или Балзак, карти, кафе, таблетки, разходки, пак Толстой, пак Балзак, пак карти, пак пасианси. Първият ден мина, както и вторият, и третият.

На четвъртия ден той лежеше тихичко в сянката на една скала, като броеше до хиляда по пет и по десет, за да бъде съзнанието му заангажирано и будно. Очите му бяха така уморени, че трябваше да ги мие често със студена вода. Не можеше да чете, главата му се пръскаше от болка. Бе така уморен, че не можеше да се движи. Бе като вдървен от лекарствата. Напомняше восъчно чучело, натъпкано с всевъзможни неща, за да бъде запазено в състояние на сковано от ужас вечно бдение. Очите му сякаш бяха стъклени, а езикът му ръждясало копие, усещаше пръстите си, сякаш бе им надянал кожени ръкавици с хиляди забити иглички в тях.

Той проследи стрелката на часовника си.

„Секунда по-малко очакване — помисли си той. — Две секунди, три секунди, четири, пет, десет, тридесет. Цяла минута. Сега час по-малко очакване. О, кораб на спасението, лети по-бързо към целта си!“

Той започна да се смее тихичко.

Какво би се случило, ако просто се предадеше и се отпуснеше да заспи?

Да заспи, ах, да заспи; случайно да заспи. Целият свят е сцена... А ако се откаже от неравностойната борба, ако се предаде?

„Иииииииииииииии“ — силният, оглушителен, предупредителен звън на оръжия.

Той потрепера. Размърда език в пресъхналата си, изтръпнала уста.

Айор и Тайл щяха да доведат докрай своята отколешна борба.

Ленард Сейл щеше да обезумее напълно.

И този, който спечелеше битката, щеше да завладее тази развалина, безумеца, треперещото, заливащото се от смях, подивяло тяло и да броди в него по този свят десет, двадесет години, да го владее, да крачи в него надутото, да дава приеми, да прави височайши жестове, да заповядва да отсичат глави, да посещава безплътни, невидими танцьорки. Ленард Сейл — това, което останеше от него, щеше да бъде отведен до някоя скрита пещера, нападнат там от гъмжило военни кроежи и всякакви бацили на войната; обсебен за цели двадесет години безумие, чрез него щеше да протитуира едно вековно безразсъдство.

И когато спасителният кораб пристигне, той няма да намери нищо. Сейл ще бъде добре скрит нейде от триумфиращата армия в главата му. Скрита в някоя цепнатина на скала, поставен там като гнездо за Айор, да лежи в него със злите си замисли.

Мисълта за това разкъсваше цялото му същество.

Двадесет години безумие. Двадесет години изтезание — да вършиш онова, което не желаеш. Двадесет години бушуващи войни и раздори, двадесет години погнуса и ужас.

Главата му клюмна между коленете. Очите му морно се затваряха, отваряха и сякаш издаваха мек шум. Тъпанчетата на ушите му пукаха уморено.

„Спи, спи“ — напъваше море от тихи гласове.

„Аз... аз ще ви направя предложение, слушайте, помисли си Ленард Сейл. На теб, Айор, на теб също, Тайл! Айор, ти ще можеш да се настаняваш в мен в понеделник, сряда и петък. Тайл, ти можеш да ме поемаш в неделя, вторник и събота. Четвъртък ще ми бъде почивен ден. Окей?“

„Иииииииииииииииииииии“ — напъваша морските приливи, заприиждали в мозъка му.

„Ооооооооооооооооооооооо“ — напъваша далечните гласове тихо, тихо.

— Какво ще кажете, ще стане ли сделката, Айор... Тайл?

— Не — отвърна един глас.

— Не — отвърна друг.

— Алчни, и двамата сте алчни! — оплака се Сейл. — Чумата да ви тръшне!

Той заспа.

Той беше Айор, с пръстени със скъпоценни камъни по ръцете си. Надигна се иззад ракетата си и простря ръце, командуваше цели армии от слепци. Той бе Айор, дъвен предводител на отрупани със скъпоценни камъни воини.

Той бе Тайл, обожател на жените, палач за неверните кучета!

Съхранил някаква смъртна представа за действителността, плъзна ръка към кобура на кръста си. Заспалата ръка измъкна револвера. Ръката се надигна с насочен револвер.

Армиите на Тайл и Айор поведоха сражение.

Револверът гръмна.

Куршумът одраска челото на Сейл и го разбуди.

Той остана буден още шест часа и се опитваше да се съвземе след последната обсада. Вече знаеше, че е безнадеждно. Изми и превърза раната, която си бе нанесъл. Искаше му се да се бе прицелил по-точно и всичко да е свършено. Загледа се в небето. Още два дни. Още два. По-бързо, спасителен кораб, по-бързо. Очите му бяха натезжали за сън.

Безполезно. След шест часа бе вече съвсем зле. Вдигна револвера, свали го и отново го вдигна, опря го в челото си, сложи пръст на спусъка, отказа се от намерението си, погледна отново към небето.

Нощта се спусна. Опита се да чете, захвърли книгата. Разкъса я, изгори я само за да има какво да прави.

„Толкова съм уморен.“

След още час той реши. Ако нищо не се случи, ще се самоубия. Това поне е сигурно. Този път ще го направя.

Той зареди револвера и го постави до себе си на земята.

Беше много спокоен сега, макар и уморен. Всичко щеше да свърши. Щеше да умре.

Загледа се в голямата стрелка на часовника си. Една минута, пет минути, двадесет и пет минути.

На небето се появи пламък.

Беше толкова невероятно, че той започна да вика:

— Ракета — крещеше той, изправяйки се на крака. — Ракета! — викаше той и разтъркваше очи.

Затича се напред.

Пламъкът стана по-ярък, по-голям и започна да се спуска надолу.

Той махаше отчаяно с ръце и тичаше напред, изоставил оръжието си, припасите си, всичко.

— Виждате ли това, Айор, Тайл! Ей вие, диваци, чудовища, аз ви победих! Аз спечелих! Идват, за да ме спасят! Спечелих, да ви вземат дяволите!

Той се изсмя дрезгаво, като местеше поглед от скалите към небето и опакото на ръцете си.

Ракетата кацна. Ленард Сейл застана, олюлявайки се, в очакване да се отвори люкът.

— Сбогом, Айор, сбогом Тайл! — извика той победоносно ухилен, а очите му горяха.

„Иииииииии“ — напяваше затихващ вече рев.

„Аааааааааа“ — заглъхваха гласовете.

Люкът на ракетата се отвори широко. Двама мъже изскочиха навън.

— Сейл? — попитаха те. — Ние сме екипаж на ACDN 13. Уловихме вашите сигнали за помощ и решихме да ви вземем. Корабът от летище Марс няма да пристигне по-рано от два дни. Ние самите се нуждаем от местенце за почивка. Решихме, че ще е добре да прекараме нощта тук, да ви вземем и да продължим.

— Не — каза Сейл и на лицето му се изписа ужас. — Не оставайте тук през нощта...

Той не можеше да говори. Падна на земята.

— Бързо! — извика някой, надвесен над него сред неясния вихър, завъртял се пред очите му. — Инжектирайте му глюкоза и нещо успокоително. Нуждае се от храна и почивка.

— Не, не искам почивка! — изкрещя Сейл.

— Бълнува — промълви единият от мъжете.

— Не, никакъв сън! — пищеше Сейл.

— Тихо, тихо — каза нежно мъжът.

Иглата се заби в ръката на Сейл.

Сейл се мятеше.

— Никакъв сън, не, тръгвайте! — реवेशе той ужасяващо. — О, тръгвайте!

— Бълнува — каза единият мъж. — Шок.

— Не искам нищо успокоително! — пицеше Сейл.

Лекарството нахлу в него.

„Иииииииииииииии“ — напяваха древните ветрове.

„Ааааааааааааааааах“ — напяваха древните морета.

— О, не успокоителни... не сън... моля ви, недейте, недейте, недейте — пицеше Сейл, като се опитваше да стане. — Вие... не разбирате!

— Успокой се, приятелю, с нас си в безопасност, няма за какво да се тревожиш — каза неговият спасител, надвесен над него.

Ленард Сейл заспа. Двамата мъже седяха наведени над него.

Докато го гледаха, чертите на Сейл започнаха бурно да се изменят. Той стенеше, викаше и ръмжеше в съня си. Лицето му бе разкъсвано от различни емоции. То бе лице на светец, грешник, сатана, чудовище, мрак, светлина, на едного, мнозина, на цяла армия, вакуум, всичко това, всичко!

Той се гърчеше в съня си.

— Иииииииии! — звукът изригна от устата му. — Аааааааааах — пицеше той.

— Какво му е? — попита един от двамата спасители.

— Не знам. Още успокоително?

— Да, още. Нерви. Нуждае се от по-дълбок сън.

Те забиха иглата в ръката му. Сейл се гърчеше, плюеше и стенеше.

После внезапно бе мъртъв.

Той лежеше там, а двамата мъже стояха надвесени над него.

— Какъв срам — каза единият от тях. — Можеш ли да си го представиш?

— Шок. Бедният. Колко жалко.

Те покриха лицето му.

— Виждал ли си някога лице като това?

— Самота. Шок.

— Да. Господи, какво изражение! Надявам се никога вече да не видя *такова* лице.

— Какъв срам: да ни чака, да пристигнем и въпреки всичко да умре.

Те се огледаха наоколо.

— Какво ще правим? Ще останем ли през нощта?

— Да. Ще бъде приятно да поспим навън.

— Разбира се, най-напред ще го погребем.

— Естествено.

— И ще прекараме нощта на открито, на чист въздух, нали?

Хубаво е да сме пак на открито. След двете седмици в този проклет кораб.

— Точно така. Ще намеря място за него. Ще приготвиш ли вечеря, а?

— Готово.

— Сигурно ще си поспим добре тази нощ.

— Чудесно, чудесно.

Те изкопаха гроб и казаха няколко думи над него. Мълчаливо изпиха кафето си. Гледаха към прекрасното небе и ярките, красиви звезди.

— Каква нощ! — възкликнаха те, когато си лягаха.

— Приятни сънища — каза единият, обръщайки се настрани.

Другият отвърна:

— Приятни сънища.

И те заспаха.

[0] Заглавието на този разказ е цитат от пиесата на Шекспир „Хамлет“ (III действие, I сцена). По-нататък в разказа, с малки неточности, се срещат и други цитати от известния монолог на Хамлет — „Да бъдеш или да не бъдеш?“, както и от други пиеси на Шекспир. — Б.р. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.